

Lisa 1
KINNITATUD
haridus- ja teadusministri käskkirjaga
„Toetuse andmise tingimuste kehtestamine
tegevuse „Ida-Viru ettevõtluse teadusmahukuse
suurendamise toetus: teadusvõimekuse pakkumise
arendamine Ida-Virumaal TA-võrgustiku loomiseks“ elluviimiseks“

**Toetuse andmise tingimuste kehtestamine
„Ida-Viru ettevõtluse teadusmahukuse suurendamise toetus: teadusvõimekuse
pakkumise arendamine Ida-Virumaal TA-võrgustiku loomiseks“ elluviimiseks**

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. Reguleerimisala

1.1 Käskkirjaga korraldatakse Teadmussiirde programmi ja meetmete nimekirja meetmes 21.6.1.3 „Ühiskonna ja majanduse vajadustele vastava teadus- ja arendustegevuse võimekuse kasvatamine“ sekkumiseks „Ida-Viru ettevõtluse teadusmahukuse suurendamise toetus: teadusvõimekuse pakkumise arendamine Ida-Virumaal TA-võrgustiku loomiseks“ toetuse andmise tingimusi ja korda.

1.1.1 Sekkumise rahastamisega õiglase ülemineku fondist panustatakse Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021-2027 poliitikaeesmärgi „Õiglane üleminek“ erieesmärgi „võimaldada piirkondadel ja inimestel tegeleda liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja Pariisi kokkuleppe alusel 2050. aastaks liidu kliimanetraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonnamõjudega“ saavutamisse ja lisa 1 „Õiglase ülemineku territoriaalne kava“ elluviimisse.

1.1.2 Käesolev käskkiri aitab viia ellu „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse arengukava 2021-2035 (edaspidi *TAIE*) suuna "teadmussiire" alaeesmärgi "Eesti areng tugineb teaduspõhistele ja innovaatilistele lahendustele" ning suuna "teadussüsteem" alaeesmärgi "Eesti teadus on kõrgetasemeline, mõjus ja mitmekesine" kooskõlas nutika spetsialiseerumise strateegilise raamistiku põhimõtetega.

1.1.3 Sekkumisega panustatakse riigikogu poolt 12. mail 2021. a vastu võetud „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ (edaspidi „*Eesti 2035*“) strateegilisse sihti „Tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik majandus“. Toetatavate tegevuste kavandamisel ja elluviimisel järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja „Eesti 2035“ nimetatud aluspõhimõtteid. Toetatavate tegevustega aidatakse edendada regionaalselt tasakaalustatud arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust ning keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamist panustades „Eesti 2035“ näitajatesse „Väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL 27 keskmisest“, „soolise võrdõiguslikkuse indeks“, „hoolivuse ja

koostöömeelsuse mõõdik“, „ligipääsetavuse näitaja“, „ressursitootlikkus“ ning „taastuenergia osakaal energia summaarses lõpptarbimises“.

1.1.4 Sekkumise raames antav toetus ei ole teadus- ja arendustegevusele suunatud riigiabi, kui teadus- ja arendusprojekt on seotud mittemajandustegevusega.

1.2 Toetuse andmise sihtpiirkonnaks on Ida-Viru maakond.

1.3 Käskkiri kohaldub tegevustele järgmistel teadus- ja arendustegevuse fookusteemadel:

1.3.1 Üleminek taastuenergiale ja hajuslahendustele energeetikas, sh energia salvestamine, vesinikutehnoloogiad, tuuleenergeetika, biomass, päikeseenergeetika, tarkvõrkude tehnoloogiad ja teenused jms;

1.3.2 Tööstus 4.0, sh IKT, IoT, digitaalsed tööriistad, robotiseerimine, automatiseerimine, suurandmetel põhinevad arendused, liit- ja tehisreaalsuse tehnoloogiad, isejuhtivad sõidukid, droonid jms;

1.3.3 Keemiliste protsessidega väärimine ja kriitilised toormed, sh peenkeemia (v.a. fossiilkütustega seonduvad suunad), kriitiliste toormete väärimine jms;

1.3.4 Muud liigitamata arengusuunad, sh majandustegevuse mitmekesistamine uute valdkondade, toodete, teenuste ja tehnoloogiatega; jätkusuutlikule kasvule orienteeritud regionaalse innovatsioonisüsteemi loomine jms.

1.4 Käskkirja ei kohaldata:

1.4.1 riigiabi andmisel Euroopa Komisjoni määruse (EL) 651/2014 artikli 1 lõigetes 2-6 ning vähese tähtsusega abi andmisel Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

1.4.2 Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond (ELT L 231/1, 30.06.2021, lk 1–20, edaspidi *ÕÜF määrus*), artikli 9 sätestatud juhtudel järgnevalt:

a) tuumajaamade tegevuse lõpetamist või nende rajamist;

b) tubaka ja tubakatoodete valmistamist, töötlemist ega turustamist;

c) komisjoni määruse (EL) 651/2014 (18) artikli 2 punktis 18 määratletud raskustes olevaid ettevõtjaid, välja arvatud juhul, kui see on lubatud ajutiste riigiabi reeglite kohaselt, mis on kehtestatud erandlike olukordade käsitlemiseks, või vähese tähtsusega abi kontekstis, et toetada energiasüsteemi ümberkujundamise protsessi raames energiakulusid vähendavaid investeeringuid;

d) investeeringuid, mis on seotud fossiilkütuste tootmise, töötlemise, transpordi, jaotuse, ladustamise või põletamisega

2. Terminid

2.1 **konsortsium** on kokkuleppe (Tartu Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli vahel sõlmitud konsortsiumi lepingu) alusel tegutsev ühendus, mille eesmärgiks on viia ellu ühine tegevuskava;

2.2 **konsortsiumi leping** on käskkirja punktis 7.1 nimetatud konsortsiumi liikmete poolt ühiselt koostatud tegevuskava elluviimiseks kirjalikult kokku lepitud tingimused, õigused ja kohustused;

2.3 **investeering** on kapitalipaigutus labori- ja testimisvõimekuse tagamiseks fookusteemadel teadusuuringute ning testimis- ja katsetaristusse. Investeeringu osaks loetakse nii teostatavusuuring kui soetused, sh soetuste paigaldus ja vajalik väljaõpe/koolitus, ja laboriruumide projekteerimine ning -kohandused;

2.4 **teadus- ja arendustegevus** on uudne, loominguline, ettemääramatu tulemusega, süstemaatiline ning ülekantav ja/või korratav uurimistöö, mille eesmärk on saada uusi teadmisi ning leida neile uusi rakendusalasid. Teadus- ja arendustegevus jaguneb alusuuringuteks, rakendusuuringuteks ja eksperimentaalarenduseks;

2.5 **välisteadlane** on oma valdkonna eestvedaja, kellel on tööalaselt hea maine, kes avaldab kõrgel tasemel publikatsioone. Välisteadlane on välismaal järeldoktorantuuri läbinud või võrreldaval tasemel teadustööd teinud teadlane. Välisteadlane asub tööle Ida-Virumaale. Eelistatult vastab ta Euroopa teadlaskarjääri raamistikus kirjeldatud R3 tasemele (Established Researcher);

2.6 **nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkonnad** on TAIE-s määratud fookusvaldkonnad, kus ettevõtetel on keskmisest suurem kasvupotentsiaal ja investeeringute kaudu teadus- ja arendustegevusse võimalik konkurentsieelis saavutada: digilahendused igas eluvaldkonnas, tervistehnoloogiad ja -teenused, kohalike ressursside väärindamine ning nutikad ja kestlikud energialahendused;

2.7 **uurimisprojekt** on fookusteemal läbiviidav alus- või rakendusuuring või eksperimentaalarendus, mis vastab Eesti teadusagentuuri kehtestatud ning rahastamiseks kasutatava rühmagrandi aluseks olevale uurimisprojektile esitatud nõuetele;

2.8 **tegevuskava** on konsortsiumi ühise ettepanekuna formuleeritud tegevuste, nende elluviimise ajakava, tulemuste ning neid mõõtvate näitajate, maksumuse ja elluviimise ja korraldamise tingimuste kogum;

2.9 **teadusuuringute taristu** - rajatised, vahendid ja nendega seotud teenused, mida teadusringkonnad kasutavad teadusuuringuteks vastavates valdkondades. Mõiste hõlmab järgmist: teadusseadmed ja uurimistarbed, teadmispõhised ressursid, näiteks kollekttsioonid, arhiivid ja struktureeritud teaduslik teave, info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevad taristud, näiteks võrgud, infotöötlus, tarkvara ja kommunikatsioonivahendid ning muud teadusuuringute teostamiseks vajalikud üksused;

2.10 **testimis- ja katsetaristu** – rajatised, seadmed, võimekused ja ressursid, nagu katseväljakud, pilootliinid, näidised, katserajatised või laborid ja nendega seotud tugiteenused, mida kasutavad peamiselt ettevõtjad, eelkõige VKEd, kes vajavad tuge testimiseks ja katsetamiseks, et arendada uusi või täiustatud tooteid, protsesse ja teenuseid ning katsetada ja täiustada tehnoloogiaid, et edendada tööstusuuringuid ja eksperimentaalset arendustegevust.

3. Toetuse andmise eesmärk

Eesmärk on toetada sihtpiirkonna ettevõtete ja asutuste teadmusmahukuse suurenemist ülikoolide Ida-Virumaa kolledžites teadustulemuste kommertsialiseerimiseks teadus- ja arendustegevuse- ning eksperimentaalarenduse teostamise võimekuse tõstmise kaudu, et tõhustada koostööd teadusasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtete vahel ja arendada Ida-Virumaal alternatiivina põlevkivienergeetikale kõrge lisandväärtusega tooteid ja teenuseid ning luua

sellega seotud uusi töökohti.

4. Toetatavad tegevused

Punktis 3 nimetatud eesmärgil ja punktis 5 nimetatud tulemuste saavutamiseks rahastatakse järgmiste tegevuskavas nimetatud tegevuste elluviimist:

4.1 Alus- ja rakendusuuringute ning eksperimentaalarenduse läbiviimine

Tegevuse raames viivad konsortsiumi osapooled ellu TA-tegevusi ehk teostavad uurimisprojekte alljärgnevas, tegevuskavas märgitud uurimissuundades:

Fookusteema 1. Üleminek taastuenergiale ja hajuslahendustele energeetikas

- a) Uudsed lahendused väike- ja kogukonnaenergeetikas
- b) Nanokomposiitmaterjalid taastuenergeetika ja salvestustehnoloogia jaoks
- c) Kütuseelemendid ja elektrolüüserid rohevesiniku tootmiseks

Fookusteema 2. Tööstus 4.0

- a) Roboti-inimese koostöö
- b) 3D prototüüpimine
- c) Digitehnoloogiad, suurandmed ja masinõppe rakendused tööstuses

Fookusteema 3. Keemiliste protsessidega väärimine

- a) Keemilise ringlussevõtu protsessi arendamine mehaaniliseks ringlussevõtuks mittesobivatele jäätmetele
- b) Haruldaste muldmetallide eraldamine
- c) Ringmajanduslik CO₂ väärimine
- d) Ladestatud tahkete tööstusjäätmete ringlussevõtt

Fookusteema 4. Muud tegevussuunad

- a) Siirdeprotsesside seire ja analüüs Ida-Virumaal
- b) Uued juhtimismudelid üleminekul taastuenergiale

Uurimisprojekt peab olema kõrgetasemeline, kas alus-, rakendusuuring või eksperimentaalarendus, mis on kavandatud fookusteemal selgelt piiritletud uurimisprobleemi lahendamiseks tugeva uurimisrühma poolt.

Uurimisprojekti juhiks on isik, kellel on doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon¹, kes ei ole samal ajal märgitud põhitäitjaks üheski teises ÕÜF uurimisprojekti. Uurimisprojekti juht peab uurimisprojekti täitmise ajal töötama täistööajaga töölepingu alusel konsortsiumis osalevas asutuses ja töö asukohaga Eestis. Erandjuhul võib uurimisprojekti juht töötada täistööajast vähem, kui see ei ohusta uurimisprojekti edukat elluviimist. Uurimisprojekti juhti ei saa pärast uurimisprojekti alustamist ja elluviimisel vahetada, kuid mõjuvatel põhjustel on võimalik uurimisprojekti juhi asendamine projekti põhitäitjaga kindlaks perioodiks.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/909041>

Lisaks uurimisprojekti juhile osalevad uurimisprojekti täitmises põhitäitjad ja täitjad. Uurimisprojekti põhitäitja(d) saab(vad) olla doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga isik(ud), kes töötab (töötavad) uurimisprojekti täitmise ajal konsortsiumis osalevas asutuses ning kelle töötasu kaetakse täielikult või osaliselt uurimisprojekti eelarvest. Uurimisprojekti täitja(d) on isik(ud), sh üliõpilased, kelle töö on taotluses esitatud uurimisprojektiga sisuliselt seotud ja kes ei kvalifitseeru põhitäitjaks.

Uurimisprojekti ellu viiva rühma koosseisu peab terve uurimisprojekti perioodi jooksul kuuluma vähemalt kolm liiget, nende hulgas projekti juht ning üks põhitäitja, kes ei saa samaaegselt olla sama või mõne teise punktis 4.1 nimetatud uurimissuuna uurimisprojekti juht või põhitäitja. Iga uurimisprojekti osaleja töölepingus määratletakse tema tööaja koormus uurimisprojektiga seotud ülesannete täitmisel.

Tegevuskava osaks olevad uurimissuundade uurimisprojektide nimekirja ja vastavate rühmagrandi suuruste ettepaneku esitab konsortsium elluvijale. Pärast tegevuskava kinnitamist sisestatakse uurimisprojektide andmed Eesti Teadusinfosüsteemi (ETIS) selleks loodud vormile.

Uurimisprojektide rahastamine toimub punkti 10.2.3 kohaselt rühmagrandi ühikuhindade alusel.

4.2 Investeeringud

Rahastatakse investeeringuid teadus- ja arendustegevuse teenuste pakkumiseks vajaliku laborivõimekuse loomiseks või arendamiseks piirkonna kolledžite teadusvõimekuse arendamise kaudu punktis 1.3 nimetatud fookusteemadel. Toetatakse investeeringuid teadusuuringute taristusse ning testimis- ja katsetaristusse.

Investeeringute maksimaalne osakaal võib olla kuni 40% tegevuskava alusel tehtavate tegevuste eelarvest. Indikatiivne investeeringute nimekiri esitatakse tegevuskavas. Pärast tegevuskava kinnitamist esitab konsortsium igasse fookusteemasse planeeritud investeeringu kohta seda põhjendava teostatavusuuringu, mis peab sisaldama uurimisteemaga seoses tehtava investeeringu kohta seadme/teenuse nõudluse analüüsi, kasutuse prognoosi, majandusliku tasuvuse hinnanguid ning seadme/teenuse jätkusuutlikkuse analüüsi. Elluvija kinnitab juhtkomisjoni ettepanekul teostatavad investeeringud koos vastava teostatavusuuringuga jooksvalt.

4.3 Välisteadlaste kaasamine TA-tegevusteks Ida-Virumaale

Rahastatakse kompetentsete, kõrgele teaduslikul tasemel välisteadlaste kaasamist konsortsiumi moodustanud teadus- ja arendusasutuste sihtpiirkonnas tegutsevatesse üksustesse, et tugevdada kohalike teadusrühmade suutlikkust fookusteemadel uurimisprojekte läbi viia ja sidustada uurimistööd rahvusvaheliste koostöövõrgustikega. Välisteadlane on välismaal järel doktorantuuri läbinud või võrreldaval tasemel teadustööd teinud teadlane. Välisteadlase töö tegemise koht peab olema viimase kahe aasta jooksul (enne töö alustamist ÕÜF sihtpiirkonnas) olnud väljaspool Eestit.

Välisteadlane peab töötama vähemalt 50% oma tööajast (töölepingus on töö asukohaks määratud Ida-Virumaa) ühes konsortsiumi moodustanud teadus- ja arendustegevuse asutuse Ida-Virumaal asuvas üksuses, kuid ei või olla lepinguliselt rahastatav ÕÜFis rühmagrandi alusel rahastatavas uurimisprojekti.

Tegevuse rahastamine toimub punkti 10.2.3 kohaselt ühikuhinna alusel.

4.4 Teavitus-, koordineerimise ja TA-võrgustiku tegevused

Rahastatakse fookusteemadel info ja tegevuses 4.1 läbi viidud TA-tegevuse tulemuste levitamist ja tutvustamist ettevõtetele ja laiemale avalikkusele.

Tegevuse elluviimine toimub konsortsiumi osapoolte koostatud ja elluviija poolt kinnitatud kommunikatsiooniplaani alusel.

Tegevuse raames toetatakse punktis 1.3 nimetatud fookusteemadel konsortsiumi osapoolte, teiste teadusasutuste, organisatsioonide ja piirkonna ettevõtete omavahelist koostööd, sh ühise võrgustiku koostoimet ja tegevuskava tegevuste elluviimise koordineerimist.

Teavitus-, koordinatsiooni ja TA-võrgustiku tegevusteks suunatakse tegevuskava alusel tehtavate tegevuste eelarvest vähemalt 3%.

4.5 Tegevuse elluviimise korraldamine

Elluviija nõustab konsortsiumi tegevuskava koostamisel ning vajadusel selle uuendamiseks, seirab tegevuskava elluviimise edenemist ning toetab tegevuse juhtkomisjoni tema töös, sealhulgas valmistab ette vajalikke materjale ettepanekute ja otsuste tegemiseks, tehes need konsortsiumi osapooltele kättesaadavaks ning jälgib otsuste täitmist. Elluviija võib oma ülesannete täitmiseks kaasata vajadusel välist ekspertiisi.

4.6 Toetatavad tegevused on kooskõlas „ei kahjustada oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43) artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnamärgile.

4.7 Toetatavate tegevuste valikul on lähtutud ühendmääruse paragrahvist 7.

5. Tulemused

5.1 Tegevuste elluviimise tulemusena on piirkonnas loodud jätkusuutlik võimekus teadus-, arendus- ja innovatsioonialaste teadmiste, teenuste ja taristu pakkumiseks ettevõtetele, sealhulgas uute tehnoloogiate ja ärimudelite kasutuselevõtuks asjakohaste TA-teenuste väljatöötamiseks ja pakkumiseks punktis 1.3 nimetatud fookusteemadel eesmärgiga arendada alternatiivina põlevkivienergeetikale kõrge lisandväärtusega tooteid ja teenuseid. Parandatud on teadusasutuste ning ettevõtete vahelist koostööd.

5.2 Punktis 4 nimetatud tegevuste elluviimist ja oodatavate tulemuste saavutamist mõõdetakse järgmiste näitajatega:

Näitaja liik	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase (2022)	Vahesihhtase (2024)	Sihttase (2029)	Selgitav teave (näitaja sisu: kuidas kogutakse; näitaja saavutamise kinnitatismehhanism)

Meetmete nimekirja näitajad	Tulemus-näitaja	Toetavates üksustes loodud teadusuuringute valdkonna töökohad (täistööaja ekvivalenti aastas)	0	Ei kohaldu	40	Näitaja arvestusse loetakse täidetud teadus- ja arendustöötajate töökohad täistööaja ekvivalentina (FTE). Arvesse ei võeta vabu TA ametikohti ega ka TA tugipersonali (st ametikohti, mis ei ole otseselt seotud teadus- ja arendustegevusega).
	Väljund-näitaja	Mitterahalist toetust saavad ettevõtjad	0	60	150	Näitaja hulka loetakse ettevõtteid, kui nad saavad mitterahalist toetust struktureeritud viisil, näiteks ettevõtte, mis saab teenust(eid) teadusasutus(t)elt või osaleb teadusprojektide elluviimises mitterahalise panusega.
	Väljund-näitaja	Toetatavad ettevõtjad (nende hulgas: mikro, väikesed, keskmise suurusega ja suured ettevõtjad)	0	60	150	Rakenduskava koondnäitaja, milles sisaldub väljundnäitaja „Mitterahalist toetust saavad ettevõtjad“

Näitajate täitmise seiret korraldatakse vastavalt perioodi 2021-2027 seire juhendile ja näitajate metoodikale (näitajate passid).

6. Rakendusasutus ja rakendusüksus

6.1 Rakendusasutus on Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

6.2 Rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

7. Elluviija ja partnerid

Elluvijaks on Haridus- ja Noorteamet (*Harno*; edaspidi ka *elluviija*). Elluviija täidab otseselt punktis 4.5 nimetatud tegevust ning seirab punktides 4.1, 4.2, 4.3 ja 4.4 nimetatud tegevusi hõlmava tegevuskava rakendamist konsortsiumi poolt. Punktides 4.1, 4.2, 4.3 ja 4.4 nimetatud tegevusi viivad ellu konsortsiumi osapooled Tallinna Tehnikaülikool (edaspidi *Taltech*) ja Tartu Ülikool (edaspidi *TÜ*), kes on antud käskkirja mõistes partnerid.

7.1 Tegevusi 4.1, 4.2, 4.3 ja 4.4 viib vastavalt kehtivale tegevuskavale ellu konsortsiumi lepingu alusel tegutsev konsortsium, mille moodustavad sihtpiirkonnas kolledžeid omavad Taltech ja TÜ, kellest üks on juhtiv osapool.

7.2 Tegevuste läbiviijad tegevuste lõikes

Tegevus	Punktis 4.1. toodud tegevused	Punktis 4.2. toodud tegevused	Punktis 4.3. toodud tegevused	Punktis 4.4. toodud tegevused	Punktis 4.5. toodud tegevused
---------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

Tegevuskava alusel ellu viidavad tegevused	X	X	X	X	
Elluviija tegevused					X

7.3 Elluviija ja partnerite kohustused

7.3.1 Elluviijale ja partneritele kohalduvad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused (edaspidi *ühendmäärus*) §-des 10 ja 11 sätestatud kohustused. Lisaks on elluviija kohustatud:

7.3.1.1 tegema p.7.1. toodud asutustele ettepaneku konsortsiumi moodustamiseks ning ühise tegevuskava koostamiseks;

7.3.1.2 korraldama meetme juhtkomisjoni tööd ja tegevust ellu viima, sh ellu viima üldiseid kommunikatsioonitegevusi meetme üldesmärkide tutvustamiseks;

7.3.1.3 kinnitama juhtkomisjoni ettepaneku alusel tegevuskava ja selle elluviimisest tekkivad tulemused ning tegevuskava eelarve, vajadusel tegema juhtkomisjonile ettepanekud partnerite tegevuste või tulemuste muutmiseks või täiendamiseks ning koordineerima ja seirama tegevuskava elluviimise edenemist ning tegevuskavas kokku lepitud tulemuste saavutamist;

7.3.1.4 kinnitama teostatavad investeeringud koos maksumustega, mis vastavad punktis 10.2.4 toodud abikõlblikkuse tingimustele.

7.3.1.5 sõlmima konsortsiumi osapooltega (partneritega) lepingu, millega lepitakse kokku lepingupoolte ülesanded, õigused ja kohustused, elluviija ja partnerite vaheline vastutus ning tegevused;

7.3.1.6 koostama ja esitama rakendusasutusele toetuse andmise tingimuste järgmise eelarveaasta kohta tegevuskava alusel elluviidavad tegevused ja maksete prognoosi jooksva aasta 20. detsembriks, sh esitama rakendusasutuse nõudmisel toetuse andmise tingimuste eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite kaupa.

7.3.2 Partnerid peavad täitma ühendmääruse §-des 10 ja 11 nimetatud kohustusi.

7.3.3 Partnerid kohustuvad koostama ühise tegevuskava ja esitama selle tegevuskava vormil (lisa 3) juhtkomisjonile kinnitamiseks.

7.3.4 Partnerid kohustuvad viima ellu ühises tegevuskavas toodud tegevusi, saavutama tähtaegselt lubatud eesmärgid ja tulemusnäitajad ning elluviijale esitama elluviija poolt sätestatud tähtaegadeks vastavad aruanded, maksetaotlused ja muu tegevuskava info, mis on elluviijale vajalik kohustuste nõuetekohaseks täitmiseks.

8. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood on 01.01.2023 kuni 31.10.2029, välja arvatud tegevus 4.2, mis lõpeb hiljemalt 31.12.2026.

	Tegevused	Abikõlblikkuse periood
4.1	Alusuuringud, rakendusuurid ja arendustegevus	01. jaanuar 2023 – 31. august 2029
4.2	Investeeringud	01. jaanuar 2023 – 31. detsember 2026
4.3	Tipptheadlaste kaasamine	01. jaanuar 2023 – 31. august 2029
4.4	Teavitus, koordineerimine ja TA-võrgustik	01. jaanuar 2023 – 30. september 2029
4.5	Elluviija tegevused	01. jaanuar 2023 – 31. oktoober 2029

9. Eelarve

9.1 Tegevuse kogumaksumus on 35 714 286 eurot, mida rahastatakse järgnevalt: Õiglase Ülemineku Fond 25 000 000 eurot (kuni 70% kogumaksumusest) ja riiklik kaasfinantseering 7 142 857 eurot (kuni 20% kogumaksumusest) ning omafinantseering vähemalt 3 571 429 eurot). Tegevuskava tegevuste elluviimisel sekkumise omafinantseeringu minimaalne määr on vähemalt 10%. (täpne eelarve jaotus selgub tegevuskava ettepanekust).

9.2 Tegevuste abikõlblike kulude eelarve finantsallikate lõikes

Nr.	Tegevuse kirjeldus	EL toetus	Riiklik kaasfinantseering	Omafinantseering	Kulud kokku
4.1-4.4	Tegevuskava alusel tehtavad tegevused	24 615 000	6 977 857	3 571 429	35 164 286
4.5	Elluviija tegevused	385 000	165 000	0	550 000
	Kokku	25 000 000	7 142 857	3 571 429	35 714 286

9.3 Kogueelarve

Tegevused ja kindlaksmääratud kulukohad	Tegevuste eelarve kokku
4.1.-4.4. Tegevuskava alusel tehtavad tegevused	35 164 286
sh otsene personalikulud	700 000
sh muud kulud	34 359 286
sh kaudsed kulud (ühtse määra alusel 15% otsestest personalikuludest)	105 000
4.5. Elluviija tegevused	550 000
sh otsene personalikulud	400 000

sh muud kulud	90 000
sh kaudsed kulud (ühtse määra alusel 15% otsestest personalikuludest)	60 000
Kulud kokku:	35 714 286

10. Kulude abikõlblikkus

10.1 Kulu on abikõlblik, kui see on ühendmääruse §-ga 15 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustega.

10.2 Abikõlblikud on järgmised käesoleva käskkirja lisa 1 punktis 3 nimetatud eesmärgi ja punktis 4 toodud tegevuste elluviimiseks ja punktis 5 toodud tulemuste saavutamiseks vajalikud kulud:

10.2.1 personalikulud vastavalt ühendmääruse §-s 16 sätestatud tingimustele, sh toetatavate tegevustega seotud ekspertide tasud;

10.2.2 kaudsed kulud 15% otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse §-le 22;

10.2.3 punktis 4.1 ja 4.3 nimetatud tegevuste kulud lisas 2 nimetatud ühikuhindade alusel, vastavalt ühendmääruse § 18 lõikele 3 ning mis vastavad Eesti Teadusagentuuri kinnitatud punkti 4.1 tegevustel rühmagrandi mahtude piirmääradele ja jaotusele ning punkti 4.3 tegevustel nn. tagasipöörduva teadlase ühikuhinnale.

10.2.4 punktis 4.2 nimetatud teadus- ja arendustegevuse jaoks vajalikud investeeringud teadusuuringute ning testimis- ja katsetaristusse, sealhulgas materiaalse ja immateriaalse vara soetamine, paigaldamine ja selle kasutamise väljaõpe, sh väikevahendite, aparatuuri, laboritehnika soetamise ja kaasajastamise (sh programmide uuendused, laboriseadme uued lisamoodulid, ja muud soetused, mis on vajalikud tegevuse elluviimiseks ning punktis 4.2. nimetatud tegevuste abil pakutavate teenuste osutamise vajalikkuse põhjendamiseks tehtavad teostatavusuuringu kulud) ning vastavate laborite akrediteerimiseks ja selle ettevalmistamiseks ning välja töötavate teenuste sertifitseerimise elluviimiseks vajalikud kulud kuni 40% ulatuses tegevuskava alusel tehtavate tegevuste eelarvest;

10.2.5 konsortsiumi osapool peab olema punkti 4.2 alusel soetatud vara omanik peale tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõppu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 65 punktis 1 nimetatud tegevuste kestvuse nõude täitmise jooksul, milleks on 5 aastat alates projekti lõppmaksest;

10.2.6 välislähetuste kulud punktides 4.4 ja 4.5 nimetatud tegevustes;

10.2.7 punktis 4.4 nimetatud teavitus-, koordineerimise ja TA-võrgustiku tegevuse, teadustegevuse tulemuste levitamiseks ja populariseerimiseks tehtavad kulud.

10.2.8 elluviija peab täitma teavitamismõudeid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022.a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud nõuetele.

10.3 Kui antav toetus on riigiabi, peavad olema täidetud kõik üldise grupierandi määruse artiklis 26 punktides 1-6 toodud tingimused ning artiklis 26a punktides 1-6 toodud tingimused.

10.4 Kui antav toetus on vähese tähtsusega abi, peavad olema täidetud vähese tähtsusega abi määruse artiklites 1-5 sätestatud tingimused.

10.5 Kõik abikõlblikud kulud peavad olema põhjendatud, läbipaistvad ning otseselt seotud käskkirja eesmärkide elluviimisega.

10.6 Abikõlbmatud on lisaks ühendmääruse §-s 17 loetletud abikõlbmatutele kuludele:

10.6.1 kinnisasja soetamise ja uue kinnisasja ehituskulud;

10.6.2 uurimisprojekti heaks töötava personali, sh ametniku, teenistuja, töö-, töövõtu- või käsunduslepingu alusel uurimisprojekti heaks teenust osutava või tööd tegeva isiku või uurimisprojekti tegevuste elluviimisega seotud kolmanda isiku riigisisese lähetamise või liikumisega seotud sõidu- ja majutuskulud tegelike kulude alusel.

10.7. Kui antav toetus on riigiabi, ei ole enne taotluse esitamist tehtud kulud abikõlblikud.

11. Toetuse maksmise tingimused ja kord

11.1 Toetust makstakse vastavalt ühendmääruse § 24-26, tegevustes 4.2, 4.4 ja 4.5 tegelike kulude alusel vastavalt ühendmääruse § 27 lõike 1 punktile 1, tegevustes 4.1 ja 4.3 ühikuhindade alusel vastavalt ühendmääruse § 28 lõikele 1 ning ühtse määra aluse vastavalt § 28 lõikele 3.

11.2 Elluviija esitab maksetaotluse koos nõutud dokumentide ja tõenditega rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu.

11.3 Makse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid esitatakse mitte tihedamini kui kord kvartalis.

11.4 Lõppmakse taotlus esitatakse koos lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

12. Riigiabi

12.1 Tegevuse elluviimiseks antav abi võib olla vähese tähtsusega abi (edaspidi VTA) Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023, edaspidi VTA määrus) mõistes ning sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

12.2 Tegevuse elluviimiseks antav abi võib olla teadus- ja arendusprojektidele antav abi või investeringuteks ettenähtud abi teadusuuringute taristule Euroopa Komisjoni määruse (EL) 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokku sobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78, edaspidi üldine grupierandi määrus) artikkel 26 ja 26a alusel ning sellisel juhul kohaldatakse abi andmisele nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.

12.3 Elluviija hindab, kas antav abi on riigiabi, kontrollib abisaajate vastavust VTA määruse või üldise grupierandi määruse nõuetele ning teavitab abi saajat, et antav abi on riigiabi ning abi summast.

12.4 Abi summa määratakse abi saajaga seotud otseste kulude või ühikuhindade alusel.

12.5 VTA määruse kohaselt lõppsaajale antud VTA koos toetuskeemist antava abiga ja teiste, punktis 12.4 nimetatata, Euroopa Komisjoni määruste kohaselt antud vähese tähtsusega abi kogusumma ei tohi ületada kolme eelneva aasta jooksul VTA määruse artikli 3 lõikes 2 sätestatud summat.

12.6 VTA puhul võetakse toetuse andmisel arvesse VTA määruse artiklis 5 sätestatud kumuleerimisreegleid ning abi kogusumma arvutamisel lähtutakse VTA määruse artikli 2 lõikes 2 sätestatud ühe ettevõtja mõistest.

12.7 Elluviija peab säilitama vähese tähtsusega abi kohta registrisse kantud teavet kümme aastat alates abi andmise kuupäevast.

12.8 Üldise grupierandi määruse alusel abi andmisel ei toetata artikli 2 punkti 18 kohaselt raskustes olevaid ettevõtjaid ning ettevõtjaid, kelle suhtes on Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsus, mis on täitmata.

13. Sihtgrupp

Tegevuste 4.1, 4.2, 4.3 ja 4.4 elluviimisel on otseseks sihtgrupiks teadlased ja uurimisgrupid, kes viivad läbi uurimistööd teadus- ja arendustegevuse fookusteemadel, samuti TalTech Virumaa Kolledž, TÜ Narva Kolledž. Tegevuse kaudseks sihtgrupiks on uurimisvaldkondades tegutsevad ettevõtted, erialaliidud ja avaliku sektori asutused, samuti Ida-Virumaa ja kogu Eesti avalikkus laiemas mõttes (teavitustegevused).

Ettevõtted saavad mitterahalist kasu sekkumisega kaasnevast koostöökogemusest teadusasutustega ja läbi teadmiste kasvu. Tegevuse 4.4 puhul on lisaks lõplikuks kasusaajaks konsortsiumi osapooled ning uurimisvaldkondades tegutsevad ettevõtted, erialaliidud ja avaliku sektori asutused, kelle töötajad soovivad kaasamis-, nõustamise ja TA-võrgustiku tegevustes osaleda ning tegevuse 4.5 puhul on lõplikuks kasusaajaks elluviija ise.

14. Tegevuse juhtimine

14.1 Tegevusi juhib elluviija. Tegevuste eesmärkide seadmist suunab ja annab saavutatavatele tulemustele oma hinnangu juhtkomisjon, millesse kuuluvad ministeeriumide, valdkonna erialaliitude, ettevõtete ja avaliku sektori asutuste esindajad.

Juhtkomisjon on moodustatud haridus- ja teadusministri käskkirjaga tähtajaliselt kuni Euroopa Komisjoni Ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021-2027 rakenduskava (edaspidi „ÜKP rakenduskava“) lõpparuande kinnitamiseni.

Juhtkomisjoni ülesanded käesoleva tegevuse raames on:

14.1.1 teha ettepanekuid õiglase ülemineku teadus- ja arendussuundade ning toetatavate tegevuste valikul;

14.1.2 teha ettepanekuid õiglast üleminekut toetatavate tasemeõppe ja täiendkoolituse õppekavade ning õpet toetatavate tegevuste valikul;

14.1.3 teha ettepanekuid haridus- ja teadusasutuste ning ettevõtete koostöö tõhustamiseks meetme raames;

14.1.4 teha ettepanekuid õiglast üleminekut toetatavate võrgustiku-, teavitus- ja õppe populariseerimistegevuste kavandamiseks ning elluviimiseks;

14.1.5 teha ettepanekuid toetuse andmise tingimuste kavandamiseks ja muutmiseks;

14.1.6 vahearuangetele ja lõpparuandele, vajadusel eksperthinnangutele tuginedes, teha ettepanekuid ja anda soovitusi tegevusteharusamiseks elluviimiseks, sh vahearuangete mitte kooskõlastatud tegevuste eelarve ümberjaotamiseks teadus- ja arendussuundade vahel või uute uurimisprojektide käivitamiseks;

14.1.7 pidada dialoogi konsortsiumi moodustavate partneritega, et kokku leppida eesmärkide täitmiseks vajalikud tegevused, sealhulgas fookusteemade uurimissuunad. Dialoogi käigus kokku lepitud teemade ja tingimuste alusel koostab konsortsium tegevuskava, milles kirjeldatakse teemade valikut, tegevuskavast toetatavate uurimisprojektide, nende alusel investeringute sobitumist fookusteemadesse ja teisi tegevuskava eesmärkide täitmiseks ja tulemuste saavutamiseks vajalikke tegevusi. Dialoogi peetakse tegevuskava ettevalmistamisel ning vastava kokkuleppe alusel kinnitatakse tegevuskava kogu perioodiks. Peale vahearuannete hinnangu andmist võib vajadusel dialoogi kasutada kord kolme aasta jooksul tegevuskava järgmiste aastate vahendite suunamiseks või ka tihedamalt, kui varasemad kokkulepped vajavad muutmist. Dialoogi tulemusel saavutatud kokkulepped, sealhulgas uurimissuundade ja -projektide valiku ja teiste konsortsiumi tegevuste osas, fikseeritakse tegevuskavas. Tegevuskava rahastamise tingimused ja korrad kinnitatakse elluvijja ja konsortsiumi partnerite vahelises kokkuleppes;

14.1.8 teha ettepanek elluvijale tegevuskava ning vahearuannete ja lõpparuande heakskiitmiseks, mille elluvijja esitab kinnitamiseks rakendusüksusele.

14.1.9 tegevuskavale hinnangu andmisel lähtutakse ühendmääruse §-st 7.

15. Aruandlus

15.1 Elluvijja esitab juhtkomisjonile ja rakendusasutusele e-kirja teel ning rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu seal kehtestatud vormil toetatavate tegevuste elluviimise aasta vahearuande hiljemalt järgmise aasta 20. jaanuariks (31. detsembri seisuga). Vahearuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:

15.1.1 punktis 5 loetletud näitajate täitmine koos sisuliste selgitustega, sh näitaja ala- või ületäitmise kohta;

15.1.2 ülevaade punktis 4 loetletud tegevuste elluviimisest;

15.1.3 hinnang ellu viidud tegevuste tulemuslikkusele;

15.1.4 ülevaade esinenud probleemidest, riskidest ja ette võetud abinõudest.

Punktides 15.1.2, 15.1.3 ja 15.1.4 loetletud informatsiooni sisestavad partnerid Eesti Teaduse Infosüsteemi vastava vormi kaudu elluvijja poolt sätestatud tähtjaks (tegevuste tulemusi aruandlusperioodi jooksul esitletakse vastaval seminaril juhtkomisjonile).

15.2 Elluvijja esitab juhtkomisjonile ja rakendusasutusele e-kirja teel ning rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu toetatavate tegevuste elluviimise lõpparuande 45 päeva jooksul alates tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõppemisest. Lõpparuandes peab lisaks vahearuandes nõutule olema kajastatud ülevaade ellu viidud tegevuste mõjust Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035“ eesmärkide saavutamisele ning „Eesti 2035“ sihtide saavutamisele ja puutumust omavate horisontaalsete põhimõtete edendamisele.

15.3 Rakendusüksus kontrollib hiljemalt 15 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande laekumisest, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.

15.4 Juhul kui vahe- või lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus aruande.

15.5 Puuduste esinemisel vahe- või lõpparuandes annab rakendusüksus elluvijale kuni 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning kinnitab aruande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

16. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus nõutakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-dele 28–30 ja ühendmääruse §-dele 34–39.

17. Vaide esitamine

17.1 Rakendusüksuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 3.

17.2 Rakendusasutuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusasutusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 2.

17.3 Vaie vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.